

UIT DE LITTERATUUR

Patho-histologische Befunde bei Parodontalerkrankung. Von Marcel Helstein, Schweiz. Monatschr. f. Zahnheilkunde, Februari 1940.

Bij het zoeken naar de oorzaak der ziekten van het parodontium staan tegenwoordig aandoeningen van het skelet in het middelpunt van de belangstelling. Speciaal de ziekte van Recklinghausen, de osteodystrophia fibrosa generalisata, wordt door verscheidene auteurs, onder wie Held, Becks en Rutishauser, genoemd in verband met de primaire atrophie van de proc. alveolaris in den zin van Gottlieb.

De ziekte van Recklinghausen, die het geheele skelet aantast, openbaart zich door verbuiging, verdikking en verkromming van de beenderen tengevolge van een ombouwproces in de harde weefsels. Men ziet o.a. veranderingen optreden in het beendermerg en er ontstaat een verhooging van het kalkgehalte in het serum tegelijk met een verlaging van het phosphorgehalte daarin, een en ander gepaard gaande met afscheiding van calcium in de urine.

Helstein heeft, om het verband na te gaan tusschen genoemd ziektebeeld en de parodontose (dat nog steeds niet geheel duidelijk is), de histologische verhouding van het parodontium bij een aantal parodontosegevallen onderzocht, teneinde vast te stellen, of er bij een beduidend percentage hiervan sprake kon zijn van osteodystrophia fibrosa of daarmee verwante afwijkingen. Schr. had de beschikking over materiaal, afkomstig van secties, verricht in het Pathologisch Universiteits-instituut te Zürich. In verschillende stadia van horizontale en verticale atrophie van het kaakbeen kon eerst roentgenologisch, daarna histologisch onderzoek gedaan worden. Bij een groot deel der langs autoptischen en roentgenologischen weg vastgestelde lichte en zware parodontale aandoeningen waren, zooals te verwachten viel, de verschijnselen van beenresorptie enz. zonder meer uit de bestaande ontstekingsverschijnselen te verklaren.

Het feit, dat Helstein onder de zestien uit het sectiemateriaal willekeurig gekozen gevallen van parodontose tweemaal een histologisch beeld vindt, dat een groote overeenkomst vertoont met hetgeen men waarneemt bij de ziekte van Recklinghausen, steunt schr. in zijn vermoeden, dat het bedoelde verband, reeds eerder op grond van de onderzoekingen van de Geneefsche school verondersteld, inderdaad bestaat.

P. C. W.

Ueber das Norwegische System der Funktions-Kieferorthopädie, von Viggo Andresen, Gnatologisches Privat-Institut, Kopenhagen. Schweiz. Monatsschr. f. Zahnheilkunde, Maart 1940.

Prof. Andresen pleit in dit artikel voor de functioneele kaak-orthopaedie volgens het Noorsche systeem, dat hij stelt tegenover de orthodoxe orthodontie, die z.i. primair de tanden beschouwt en in Angle's „natuurlijke norm” het ideaal ziet zonder rekening te houden met de vele ook bij primitieve rassen gevonden gnathologische variaties, waarbij malocclusie voorkomt.

Het doel van het Noorsche systeem is gericht op het bereiken van een gnatho-physiognomisch evenwicht bij den volwassene, terwijl bij de therapie speciale aandacht aan de parodontitis-prophylaxe wordt geschonken. Uiteindelijk komt men tot dit doel door deze z.g. dysgnathie om te vormen door middel van correctie in de spierfunctie.

Het zeer vaak voorkomend verschijnsel van te groote en te vele elementen, slecht functioneerend in een te kleine kaak, ziet schr. als een uitvloeisel van het feit, dat de natuur tamelijk conservatief is, wat betreft vorm en aantal der tanden, zoodat de mensch nog steeds een gebit heeft, identiek aan dat uit den ijstijd, terwijl het kaakcomplex zelf als gevolg van de beschaving gedegenerereerd is.

De capaciteit van het gebit in dezen primitieven vorm noemt schr. te groot voor onze verminderde kauwfunctie, hetgeen ten gevolge heeft, dat de zelfreiniging en de physiologische afslijting aanmerkelijk verminderen. Het ligt dus voor de hand, dat Andresen niet aarzelt die extracties te doen, die hij noodig acht om te komen tot zijn „functioneel en aesthetisch optimum”. Speciaal de kiem van de derde molaar wordt dan ook meer-malen weggenomen (systematische germtomie).

Diagnose en therapie worden uitvoerig beschreven in het boek van Andresen en Häupl „die Funktions-Kieferorthopädie”, doch het spreekt vanzelf, dat in het kort bestek van een tijdschriftartikel de gelegenheid ontbrak daarop diep in te gaan.

Tegenover de veelheid van gnatologische, biologische en physiologische begrippen doet ten slotte de eenvoud van de daaruit ontwikkelde therapie en apparatuur weldadig aan.

Het bio-mechanische principe der functioneele kaakorthopaedie van Andresen's systeem berust op het aanwenden van het scheeve vlak, zowel van de natuurlijke scheeve vlakken der elementen als van de kunstmatige geleidingsvlakken, aangebracht aan de activatoren, in samenwerking met de gecorrigeerde spierfunctie.

P. C. W.

Klinische Untersuchungen über die Anwendungsmöglichkeiten der Kaffeekohle in der konservierenden Zahnheilkunde. Dr. Pena S a b e f f, Sofia. Zeitschr. f. Stom. 4, 1940.

Onder de zoogenaamd biologisch werkende geneesmiddelen schijnt koffiekoolpoeder, althans gerekend naar de daarover al verschenen publicaties, reeds een eigen, eervolle plaats in te nemen. Vooral door de mededeelingen van Heisler, een der voormannen op het gebied der Natuurheilmethode, is de aandacht ervoor belangrijk toegenomen. Bij de meest-uiteenlopende aandoeningen der spijsverteringsorganen is het met vrucht toegepast, waarschijnlijk als gevolg van een adsorbtieve en desinfecteerende inwerking op aangetaste sereuze weefsels.

De eerste proeven, bij lichte gevallen van parodontose genomen, gaven in zooverre reeds gunstig resultaat, dat de kleur van het tandvleesch aanmerkelijk verbeterde, en onaangename smaak in den mond verdween.

Preyer bericht over bevredigend resultaat bij vrijwel iedere tandvleesch-ontsteking. In navolging van Heisler, die huidwonden met het poeder bestuift, doet Preyer ditzelfde met extractiewonden. Witzel raadt zelfs aan na extractie de wond ermede op te vullen.

Het is duidelijk, dat naast de absorbeerende en mechanische reinigende werking nog andere factoren gunstigen invloed uitoefenen. De phenolen, die zeker erin aanwezig zijn, werken desinfecteerend. Het cafeïne-gehalte der rauwe boonen behoeft, bij goede behandeling, door het koffiebranden niet noemenswaard te verminderen. Hetzelfde geldt voor de verschillende vitaminen, die zij bevatten (vooral biotine). De chemische werking is echter nog allerminst volledig verklaard.

De applicatie van het poeder, — dat onder verschillende benamingen en ook in tablettenvorm nu in den handel is, — is

zeer eenvoudig. Met brengt het met een bevochtigden vinger in den mond en wrijft het dan stevig op het tandvleesch, zoodat er in de wangplooi een klein depot ontstaat. Zorgvuldige tandsteenreiniging moet altijd voorafgaan! Is het tandvleesch te zeer ontstoken (stomatitis ulcerosa), dan kan men het ook bestuiven alleen. Waar het op aan komt is, dat het poeder zoo lang mogelijk met het aangetaste slijmvlies in contact blijft. De patiënt kan daar zelf het best voor zorgen vóór het slapengaan, zonder na te spoelen. Zwarte verkleuring van het tandvleesch ontstaat er niet. Eén patiënt zou na het gebruik ervan last van slapeloosheid ondervonden hebben.

Wat wij met koffiekoolpoeder bereiken, — aldus de schrijver —, is een relatief snel verdwijnen van sterke en putride ontstekingsverschijnselen, waardoor wij ook uitbreiding der beenatrophie stuiten en het ziekteproces beïnvloeden, resp. tot stilstand brengen.

v. A.

A Short Account of a Property Previously Undescribed.
P. Pincus—Saliva, The British Dental Journal. Vol. LXVIII No. 3. Febr. 1940. Blz. 98.

Pincus, wien wij tal van interessante resultaten danken, verkregen uit laboratoriumonderzoekingen, beschrijft een door hem ontdekte eigenschap van speeksel. Het is hem namelijk gebleken, dat deze vloeistof reduceerende eigenschappen heeft. Methylleenblauw en dichloorphenol-indophenol worden in enkele seconden ontleurd. Dit reduceerend vermogen berust niet op bacteriewerking alleen, daar een verwarming tot 55° gedurende vijf minuten het speeksel niet steriel maakt, maar wel de voor de reductie benodigde tijd meer dan zes maal zoo groot doet zijn. Een nog veel grootere beperking van het reductievermogen wordt verkregen door de toevoeging van enzymvergiften.

Klinisch is deze waarneming van groot belang. De wonderbaarlijke genezing, die men bij gingivitis ulcerosa soms verkrijgt door de verbanden van zinkoxyd en eugenol (Fish) of paraffine (Dunlop) kunnen dan worden verklaard door dezen verbanden een mechanische afsluitende werking toe te schrijven. Het speeksel heeft dan geen toegang meer tot de wonden, die onderhouden worden door anaerobe bacteriën. Daar dit speeksel nu niet meer de zuurstof uit het serum bindt, kan dit op de anaerobe bacteriën werken, wat tot hun ondergang leidt.

E. S.